

Povjerenstvo za održivi razvoj, poticanje gospodarstva, energetiku i klimatske promjene

Na temelju članka 37. Poslovnika, a u vezi članka 28. Poslovnika o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća i njegovih radnih tijela, Povjerenstvo za održivi razvoj, poticanje gospodarstva, energetiku i klimatske promjene na 42. sjednici održanoj 3. srpnja 2017. godine raspravljalo je o Nacrtu prijedloga zakona o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske.

Na osnovi rasprave i izjašnjavanja pojedinih članova Povjerenstva usvojeno je sljedeće

MIŠLJENJE

1. Vlada Republike Hrvatske i Hrvatska udruga poslodavaca podržavaju donošenje Nacrta prijedloga zakona o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske.
2. Nezavisni hrvatski sindikati, Savez samostalnih sindikata Hrvatske i Matica hrvatskih sindikata ne podržavaju donošenje Nacrta prijedloga zakona o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske.
3. Ovom mišljenju prilaže se izdvojeno mišljenje Nezavisnih hrvatskih sindikata, Saveza samostalnih sindikata Hrvatske i Matice hrvatskih sindikata.

IZDOJENO MIŠLJENJE NEZAVISNIH HRVATSKIH SINDIKATA, SAVEZA SAMOSTALNIH SINDIKATA HRVATSKE I MATICE HRVATSKIH SINDIKATA

Sindikalne središnjice NHS, SSSH i MHS **protive se** donošenju predloženog Zakona o strateškim investicijskim projektima.

I.

Unatoč tome što se Zakon o strateškim investicijskim projektima RH nakon donošenja dva puta mijenjao i nadopunjavao, ni trenutni prijedlog novog Zakona ne predstavlja kvalitetni pomak. Naime, i dalje ostaje sam koncept nedorečen i ekonomski neopravdan, što je razvidno i u **članku 7.** koji govori o kriterijima za odabir strateških projekata koji su i dalje preopširno i nedorečeno postavljeni, bez ikakvih egzaktnih pokazatelja. Navedeno se osobito odnosi na stavak 1. članka 7. kojim se propisuje kako će se strateškim projektom smatrati projekt čijom se provedbom stvaraju uvjeti za „zapošljavanje većeg broja osoba“, ovisno o vrsti i lokaciji projekta, a nije jasno određeno što znači „veći broj osoba“. S druge strane, u točki 2. stavka 1. članka 7. vidljivo je kako je vrijednost kapitalnih ulaganja prepolovljena u odnosu na važeći zakon, ali je i dalje kvantificirano postavljena, što dovodi do neusklađenosti u odnosu na neodređeni broj osoba koje „navodno“ treba zaposliti. Ovisno o vrijednosti kapitalnih ulaganja i vrsti gospodarske aktivnosti, trebao bi biti propisan i minimalni broj dodatno zaposlenih osoba jer je upravo zapošljavanje, odnosno otvaranje novih radnih mjesta, strateški interes zemlje pa ako se ne navodi neki minimalan broj što onda izabrani projekt čini strateškim?

Kriteriji nisu ni na koji način određujući, a tome doprinosi i činjenica da je izbačena odredba (čl. 5.4.) da se prigodom odabira projekata mora utvrditi da nisu u suprotnosti s obvezama preuzetim međunarodnim ugovorima i u skladu sa strateškim dokumentima EU i RH.

Prihvatljivo je smanjenje praga vrijednosti kapitalnih ulaganja za pola, jer se time ne eliminiraju projekti manje vrijednosti, ali i dalje ostaje problematično nepostavljanje uvjeta o broju osoba koje je potrebno zaposliti kako bi se izabrani projekt s punim pravom mogao nazvati strateškim. Navedeno prigodom odabira ostavlja veliki manevarski prostor za Povjerenstvo, tako da je u ovakvom obliku suviše navoditi kako je strateški projekt onaj čijom se provedbom stvaraju uvjeti za zapošljavanje većeg broja ljudi, ako već taj uvjet nije jasno propisan.

Nadalje, stavkom 2. članka 7. nabrajaju se gotovo sve moguće aktivnosti koje mogu biti obuhvaćene privatnim projektom, a posebno je nedorečena aktivnost pod rednim brojem 4. (aktivnosti usluga visoke dodane vrijednosti). Čemu nabrojanjem odrediti aktivnosti privatnog projekta koji može biti proglašen strateškim, ako se gotovo svaka moguća poslovna aktivnost može uklopiti u nabrojeno? Navedeno je, uz nekvantificiran broj osoba koje se trebaju zaposliti, još jedan dobar razlog propitivanja valjanosti samog naziva ovog Zakona.

Neprecizne formulacije i paušalno navedeni kriteriji otvaraju prostor za višestruke interpretacije istih i arbitrarno odlučivanje, a posljedično za korupciju, pogodovanje te pravnu nesigurnost.

II.

Predlažemo **nadopunu točke 7. članka 9.** o sadržaju prijave na način da se, uz potvrdu o ispunjavanju obveze plaćanja dospjelih poreznih obveza, obveza za mirovinsko i zdravstveno osiguranje i drugih javnih davanja, ne stariju od 30 dana, uvrsti i obveza „**isplate plaća i drugih materijalnih prava radnika ugovorenih kolektivnim ugovorom, ugovorom o radu ili pravilnikom o radu.**“

III.

Kako ovim prijedlogom Zakona suštinske stvari nisu mijenjane, nužna je nadopuna članka 10. koji propisuje postupak procjene, odabira, pripreme i provedbe strateških projekata. Predlažemo **nadopunu stavka 2. članka 10.** na način da se za dva stalna člana povjerenstva imenuju predstavnici socijalnih partnera, u cilju povećavanja transparentnosti procesa odlučivanja Povjerenstva, kao i njegove kvalitete.

IV.

Članak 13.

Problematičnim smatramo i ukidanje odredbe za koju u obrazloženju stoji kako dosadašnja primjena Zakona u pogledu dostave „dokaza o osiguranim izvorima financiranja u visini vrijednosti najmanje 10% ukupne vrijednosti projekta“ predstavlja ozbiljnu prepreku ulaganjima, posebice u onim privatnim projektima u kojima je investitor već uložio značajna sredstva u projekt, a koji iznos ulaganja mu se ne priznaje, već mora na ukupnu vrijednost projekta tj. i na već uložena sredstva angažirati 10% sredstava u obliku oročenog depozita ili dostave bankovnog jamstva na rok od devet mjeseci. Prihvatljivo je uračunavanje (priznavanje) već uložених sredstava, ali kako se neki projekt može proglasiti strateškim tj. povlaštenim, a nema jamstva za iznos sredstava koja se u njega ulažu, odnosno da je barem ozbiljan dio potrebnih sredstava za njegovu realizaciju osiguran već prije starta?

Zamjena za ukinutu odredbu propisana stavkom 6. članka 13. u brojčanom smislu je uistinu simbolična. Smatra li se kako je za dokaz ozbiljne namjere realizacije strateškog projekta dovoljno da investitor na posebnom računu ima osigurana financijska sredstva u visini vrijednosti najmanje 5% ukupne vrijednosti projekta ili dokaz o iznosu prethodno uložених sredstava u realizaciju projekta također u visini vrijednosti najmanje 5% ukupne vrijednosti

projekta? Ipak bi bilo bolje rješenje koje je propisano točkom 4. stavka 6. članka 13., a odnosi se na obvezujuće pismo namjere banke kojim dokazuje spremnost financiranja projekta, ali ne kao alternativa, već kao uvjet i to za cijeli iznos projekta.

Ugovorna kazna propisana stavkom 3. članka 13. u iznosu od 0,1% ukupne vrijednosti strateškog projekta u slučaju prekoračenja krajnjeg roka realizacije strateškog projekta krivnjom investitora ili u slučaju odustanka investitora kao takva je uistinu premala. U tom postotku ostavlja dojam da je propisana jer se mora propisati, a ne da bi služila svrsi.

V.

Za ishođenje svih dozvola i mišljenja propisan je **izrazito kratak rok od 15 dana** (uz mogućnost eventualnog produženja za dodatnih 15 dana), koji u velikoj mjeri odstupa od uobičajeno potrebnog vremena i rokova propisanih u postojećim procedurama te šalje poruku o suvišnosti postojećih upravnih postupaka i o kvaliteti i profesionalnosti odlučivanja. Nadalje, odredbe o propisanim kaznama u iznosu od 5.000,00 kuna po danu kašnjenja šalju poruku o nejednakom tretmanu i važnosti zahtjeva građana pojedinaca i „strateškim investitora“. Propisivanje ovih odredbi protivno je čl. 52. st. 1. i 2. Ustava Republike Hrvatske, a izaziva bojazan da tako kratak rok sprječava sudjelovanje javnosti u izdavanju određenih dozvola.

VI.

Članak 18.

Odredbama ovog članka **omogućava se otuđivanje nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske, uključujući i šume, šumsko zemljište, poljoprivredno zemljište, javne ceste i javno vodno dobro, i to neposrednom pogodbom, što smatramo protuustavnim**. Te odredbe omogućavaju stvaranje situacija koje dovode do pojačanog korupcijskog ponašanja te bi mogle imati značajne štetne posljedice na hrvatski okoliš tj. ubrzati urbanizaciju i devastaciju poljoprivrednog i šumskog zemljišta. Povećan broj prijavljenih investicijskih projekata može utjecati na povećani broj odobrenih osnivanja stvarnih prava na šumama te posljedično negativno utjecati na izvršenja prava građana i jednakost pristupa dobru ili uslugama.

VII.

Problematičnim smatramo izbacivanje odredbe o tome da se **koncesije** daju u skladu s lokacijskom dozvolom ili drugim aktom, odnosno odgovarajućim prostornim planom (**članak 21.2 starog Zakona**).

Zamjenik koordinatora Povjerenstva

Denis Čupić, v. r.